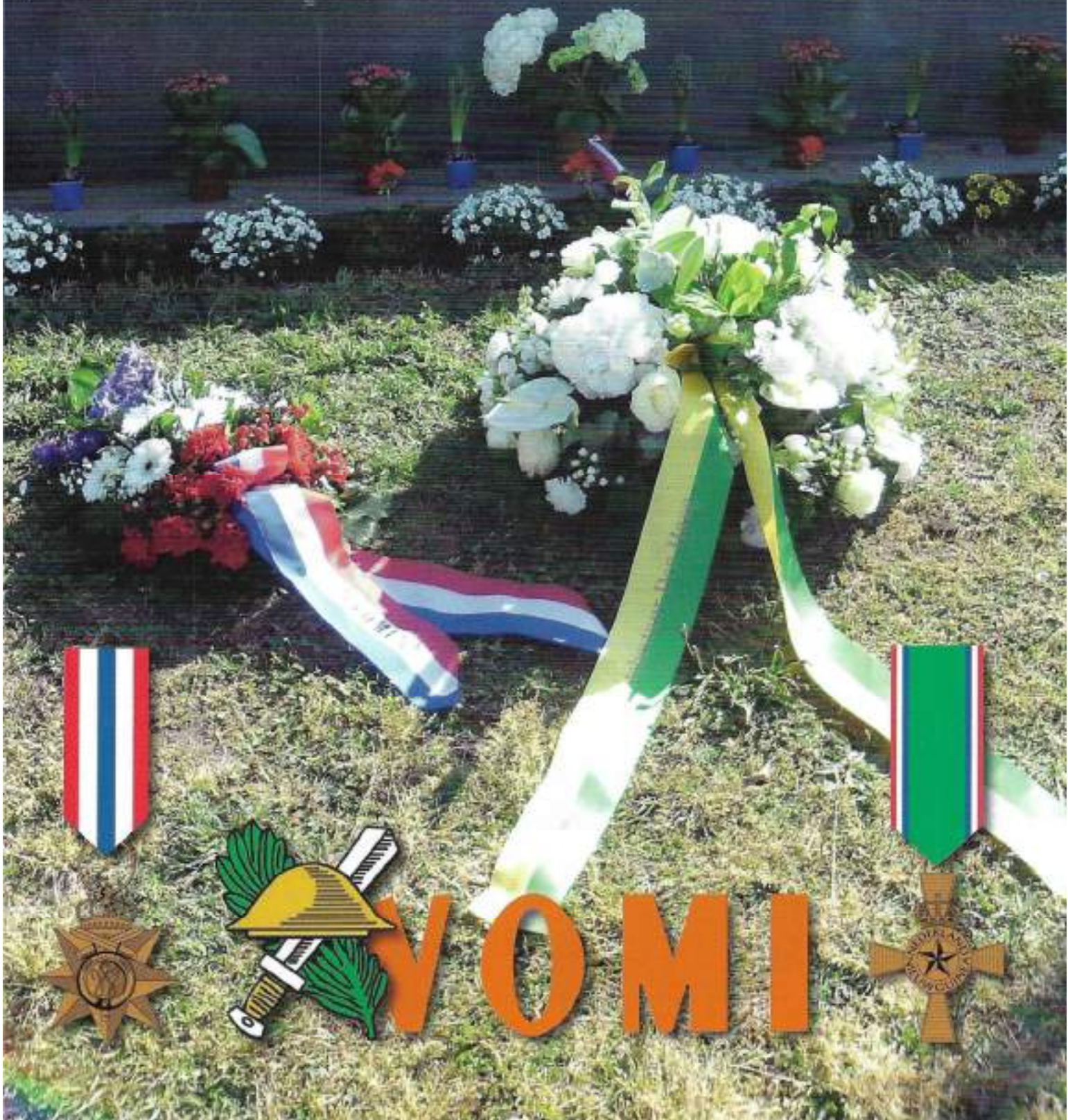

35ste jaargang • nummer 190 • juni 2020

SOBAT

WOMI

vfonds investeert in VREDE

Monuta Veteranenuitvaart

Erkenning en waardering staan voorop bij onze dienstverlening

Veteranen hebben een bijzondere status in Nederland. Monuta wil graag iets terugdoen voor die mensen die zich hebben ingezet in dienst van de vrede. Daarom ontwikkelden we de Monuta Veteranenuitvaart. Om recht te doen aan het bijzondere verleden van veteranen. Een veteranenuitvaart is een uitvaart met bijzondere elementen die te maken hebben met het verleden als veteraan. Het Team Bijzondere Uitvaarten (TBU) van Monuta heeft alle kennis in huis om een veteranenuitvaart te verzorgen. De teamleden zijn bekend met verschillende protocollen, ceremonieel en onderscheidingen.

Uitvaartwensen vastleggen

Het is belangrijk dat uw nabestaanden later weten welke keuzes zij moeten maken voor uw uitvaart. Daarom kunt u bij Monuta gratis uw wensen vastleggen in het Monuta Uitvaartwensenformulier. Speciaal voor wensen die met uw veteranenstatus te maken hebben, heeft Monuta een bijlage ontwikkeld waar u tot in detail uw wensen kunt noteren. Wilt u uw wensen vastleggen? Neemt u dan geheel vrijblijvend en kosteloos contact met ons op.

Monuta Team Bijzondere Uitvaarten
24 uur per dag bereikbaar op 055 - 527 42 77

VETERANEN
INGEZET
IN DIENST
VAN DE VREDE

Monuta
De steun bij ieder afscheid.

Jaarlijks worden begin september in opdracht van het bestuur van VOMI Nederland kransen gelegd op de 7 Erevelden in Indonesië

Ereveld Menteng Pulo

Ereveld Pandu

Ereveld Ancol

Ereveld Candi

Ereveld Kalibanteng

Ereveld Kembang Kuning

Ereveld Leuwigajah

SOBAT

Officieel orgaan van VOMI-NL Vereniging van organisaties, waarvan de leden veteranen, oud-verzetsmensen, oud-militairen, verwanten en sympathisanten kunnen vertegenwoordigen. Verschijnt 6 keer per jaar.

Bestuur

Voorzitter
L. Noordzij
P. de Hoogstraat 6
6181 DH Eekloo
Tel. 046-4360507
E-mail:
linoordzij@hotmail.com

**Vice-voorzitter/
Secretaris**
K.J. Orsel
Van Hobokenhaven 65
2005 HH Barendrecht
Tel. 0180-611612
E-mail:
kjaosorset@live.nl

1e Penningmeester
A. Lujendijk
Voedijk 475
2995 BE Barendrecht
Tel. 0180-618423
E-mail:
fam.lujendijk@grx.net
Banknummer
NL49 RABO 0180 4201 43
of
NL92 INGB 0004 2393 98
i.r.v. "VOMI-Nederland"
Barendrecht

2e Penningmeester
P. Bergman, Wittevrouwen-
straat 15, 6001 BM Weert
Tel. 0495-564641/
06-12202692. E-mail:
pbergman49@online.nl

Voorzitter/secretaris
Th.H.A. Rump
Sociale Commissie
Albatrosstraat 14
Budgethouder
2352 EG Leidenorp
Fonds Sociale Zorg
Tel: 071-5416936
E-mail:
Theorump@gmail.com

Vz. VOMI Binnenland
A.M. Mol
De Wiezeboom 9
8332 JT Steenwijk
Tel. 0521-512095
E-mail:
a.m.mol@ziggo.nl

Eredleden
R. Grit; J.N. Blom;
G. de Jong;
F.J.F. Smoorenburg;
G.C. Meeswijk;
L. Noordzij

Leden van Verdienste

T.J. Gaastra; P.N. Wellem; J. vd. Ham;
P.W. Kuyvenhoven; A.W. Scholten;
J. Kribbe; G.M. Nattekaas-Determan;
F.J. Nattekaas; K.J. Orsel; W.A.L.J. Bontz;
Th.H.A. Rump; A.M. Mol; A. Lujendijk;
H. Moorlag; H. Puls; P.P.G. Gommers;
J. Mijlpaard; N. Baan; G. Boers

Doelstellingen Vereniging Oud Militairen Indië- en Nieuw-Guineagangers Nederland (VOMI-NL)

De vereniging heeft ten doele

- Het behartigen van de ideële, materiële en immateriële belangen van haar leden.
- Het behartigen van de belangen van de nagelaten betrekkingen van hen, die als gevolg van directe militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of ten gevolge daarvan invalide werden.
- Het ijveren voor het blijvend eren en herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen alsmede van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsgevangenschap, ziekte of ongevallen in of door militaire dienst zijn overleden.
- Het bevorderen van het stambourheidsgevoel bij en de kameradschap tussen de leden van haar lidverenigingen.
- Het bevorderen van contacten met gelijkgestemde nationale en internationale organisaties.

Beginselen

De vereniging tracht gestelde doelen te verwezenlijken.

los van elke partijpolitieke richting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking met verenigingen, die zich op overeenkomstig terrein als de VOMI-NL bewegen en aanverwante doelstellingen nastreven.

Raad van Advies

Leden
J.H. de Kleyn, Luitenant-generaal der Infanterie lid
Prof. dr. R.A.C. Hoksbergen, Emeritus hoogleraar

Ledenadministratie

G.M. Nattekaas-Determan
Amstelpad 17
3181 EA Rozenburg
e-mail: vomiclaa@gmail.com

Correspondentie:

1. Opgeve nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden e.d. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort. Zie secretariaatsadressen onder "VERENIGINGSNIEUWS"
2. Zaken VOMI betreffend richten aan de secretaris van het Bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten en/of veranderingen aan te brengen of, zonder opgave van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van de geplaatste artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de zinswijze van het bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits niet bronvermelding.

Redactiecommissie

Voorzitter/hoofdredacteur Th.H.A. Rump (zie onder bestuur)
Secretaris/redacteur E. Fakkt
De Bongerd 94
8345 JW Oes
Mobiel: 06-54974053
E-mail: efakkt@xs4all.nl
Fotobewerking/redacteur A.M. Mol (zie onder bestuur)
Advertenties K.J. Orsel (zie onder bestuur)

Voorplaat: De voorzitter van VOMI Zuid-Holland heeft op 4 mei 2020 namens het bestuur en de leden van VOMI Zuid-Holland bloemen gelegd bij het Indië Monument in Den Haag. Ook namens het Gemeentebestuur van Den Haag werden op 4 mei 2020 bloemen gelegd bij het Indië Monument.

Druks Zalsman, Zwolle

Sluitingsdatum inzenden kopij:

Nummer 191 12-06-2020

Website VOMI-NL: www.vomi-nederland.nl

Van de Voorzitter

Het Corona virus dat de COVID-19 ziekte veroorzaakt en de gevolgen daarvan voor de samenleving, beheersen nu en naar verwachting nog geruime tijd het wereldnieuws. Een pandemie met een omvang en intensiteit die niemand eerder heeft meegemaakt en die wereldwijd tot strenge maatregelen heeft geleid. Om verdere verspreiding tegen te gaan, wordt in Nederland geadviseerd om zoveel mogelijk binnen te blijven, 1,5 m onderlinge afstand te bewaren en fysieke contacten buiten de deur te beperken. Groepsvorming is verboden, de horeca is (op datum schrijven) gesloten en (grote) evenementen zijn (voorshands) tot 1 september verboden. Deze maatregelen hebben de geplande activiteiten van VOMI en andere organisaties die activiteiten organiseren waarbij veteranen aanwezig zijn, volledig verstoord. Gelukkig was ik op 4 maart nog net op tijd om op de ALV van VOMI Dr/Gr Bestuurslid

G. Boers te benoemen tot Lid van Verdienste van VOMI Nederland. Op 24 april werd bekend dat het Zijne Majesteit heeft behaagd om hem Koninklijk te onderscheiden. Wij hadden het dus goed gezien! Ook Secretaris F. van Dreumel mocht ik verblijden en wel met een dinerbon. Proficiat beiden en dank voor jullie inzet. Het verbod op bijeenkomsten leidde ook tot de opschorting tot zeker september 2020 van de voor 26 maart geplande bijeenkomst van de Maatschappelijke Klankbordgroep Breed Onderzoek Indië. Nu geen nieuws daarover dus, evenmin als over de ALV van de andere VOMI Lidverenigingen. Ook vervielen alle reünies en herdenkingen of zij gingen of gaan door in aangepaste vorm zonder publiek, geheel conform de RIVM richtlijnen. Dit jaar dan ook op 4 mei geen Nationale Herdenking op de Dam met publiek en ook niet op het Ereveld Loenen

en op andere plaatsen, geen bevrijdingsfeesten en -defilé op 5 mei in Wageningen en ook geen Nederlandse Veteranendag op 27 juni in Den Haag en lokale en regionale veteranendagen in andere plaatsen.

Het is nu al een vreemd VOMI verenigingsjaar. Hopelijk gaat het in de 2e helft van dit jaar beter, is het virus onder controle en kunnen de huidige maatregelen zodanig worden versoepeld dat er nog verenigingsactiviteiten ontplooid kunnen worden en herdenkingen met publiek bij de Indiëmonumenten in bijv. Roermond (5 sep) en Schaarsbergen (4 dec) door kunnen gaan. En we hebben natuurlijk nog ons 35-jarig bestaan te vieren! Houd u zich aan de richtlijnen en blijf gezond, dan kunnen we er hopelijk nog iets moois van maken dit jaar.

*Uw voorzitter,
Leen Noordzij*

“Onafhankelijkheid, Dekolonisatie, Geweld en Oorlog in Indonesië, 1945-1950”

deel 10

De datum 17 augustus 1945 (5)

In het aprilnummer maakte ik een aanvang met de Nederlandse positie m.b.t. 17 augustus 1945, de dag waarop de onafhankelijkheid van Indonesië werd uitgeroepen. In dit deel het vervolg.

Eind 19e eeuw was Japan het enige land in Azië dat zich zonder invloed van Europese of andere landen had ontwikkeld tot een onafhankelijke, moderne technologische staat. In de eerste helft van de 20e eeuw ging dat hand in hand met expansie. In 1904/1905 woedde de Russisch-Japanse oorlog, tot veler verbazing door Japan gewonnen. In 1914 strijd Japan mee aan geallieerde zijde tegen Duitsland en lijft de Duitse koloniën (Marianen, Marshall- en Caroline eilanden) in de Grote Oceaan in. Ook wordt in 1918 deelgenomen aan de geallieerde opmars tegen Rusland waarbij een deel van Siberië en Noord Sachalin wordt bezet. In de tweede Chinees-Japanse oorlog (1937-1945) verovert Japan, naast Mantsjoerije dat al in 1931 was bezet, grote delen van China. Het streven naar één zelfvoorzienend Aziatisch blok van landen onder Japanse leiding, vrij van elke Westerse inmenging (“Azië voor de Aziaten”), leidde tot verdere expansie. In de jaren '20 en '30 breidt Japan haar invloed in NOI geleidelijk uit door handelscontacten en moedigt het nationalisme, met name bij de Moslimpartijen, aan.

Op 7 december 1941 daagt Japan de VS uit door de aanval op haar vloot in Pearl Harbor. De dag erop verklaart Nederland de oorlog aan Japan. Een verdere expansie richting Australië is voorspelbaar, reden om de militaire capaciteiten in Z-O Azië

van de VS, UK, NL en Australië te bundelen, gecoördineerd door het in januari 1942 opgerichte ABDA Command o.l.v. Generaal Wavell. Het richt niets uit, op 10-11 januari 1942 valt Japan Manado op Celebes en Tarakan op Noord-Borneo aan. In de Slag in de Javazee gaat de gebundelde marine capaciteit verloren. Java wordt het volgende doel.

Tussen 28 februari en 1 maart landden Japanse troepen ongestoord op de Javaanse noordoost kust. Het KNIL, bedoeld voor een interne politionele functie in plaats van verdediging tegen een bedreiging van buitenaf, moet, evenals de lokale Landstorm al snel capituleren voor de Japanse overmacht. Inlanders verwijten Nederland later dat zij zich door het weinig heldhaftige verzet van het KNIL in de steek gelaten voelden. De machtige kolonisator bleek niet in staat om het volk bescherming tegen een agressor van buitenaf te bieden. Sommige historici betogen dat juist de snelle capitulatie de bevolking veel slachtoffers en schade heeft bespaard omdat de agressor terughoudender kon optreden.

Op 8 maart capituleren de geallieerde troepen, inbegrepen de Nederlandse. Ruim 89.000 militairen raken in krijgsgevangenschap waarvan 25.000 Inheemse KNIL militairen al spoedig weer worden vrijgelaten. Zo'n 42.000 KNIL en KM en 22.000 geallieerde militairen belanden tot het einde van WO-2 in volledige isolatie van de samenleving in krijgsgevangenkampen en worden voor dwangarbeid ingezet. 8.200 KNIL en KM militairen worden slachtoffer

van het nietsontziende Japanse regiem, een veelvoud houdt er psychisch letsel aan over. Naar schatting 100.000 volbloed Nederlandse (totoks), Indisch Nederlandse (Indo's) en Europese mannen, vrouwen en kinderen worden geïnterneerd en afgescheiden van de inlanders. Ca. 16.000 van hen overleven dit niet. Daarnaast werden nog 170.000-280.000 Indo's geïnterneerd buiten de kampen, de zgn. buitenkampers.

De Japanse bezetters worden aanvankelijk door de Indische bevolking enthousiast ontvangen. De moorden in de hele archipel door Indonesische rebellen van kleine groepen Europeanen en het verraden van grotere groepen aan de Japanners, bleken voorboden van de latere Bersiap I De sympathie voor de bezetter taant als blijkt dat die de bevolking ziet als dienaar voor de Japanse oorlogsbehoefte. De bezetting blijkt gaandeweg voor de bevolking barre ellende, het land raakt totaal verarmd en ontwricht. Naar schatting (bron: US Library of Congress) hebben 4-10 miljoen Romusha's (arbeider) voor de Japanners gewerkt onder erbarmelijke omstandigheden waardoor tienduizenden om het leven kwamen. Aanvankelijk werden de vrijwilligers geronseld met het beeld dat hun arbeid onmisbaar was voor de opbouw van het land met het oog op de in het vooruitzicht gestelde onafhankelijkheid. Soekarno en Hatta speelden als boegbeelden van de Nationalisten voor de werving een belangrijke propagandistische rol en kregen daarvoor in 1943 een hoge onderscheiding van de Japanse Keizer. Velen stellen dat m.n. Soekarno door

stimulering van de rekrutering een zware schuld op zich laadde, hetgeen hij later ook heeft erkend (bron: Giebels). Spoedig start de bezetter met 'Japanisering' van de samenleving op vele gebieden, zoals geld, taal, tijdrekening, militaire training en fysieke cultuur van jongeren, vlag, volkslied en omgangsvormen. Alle Westerse en Nederlandse sporen worden systematisch gewist. Spoorwegmaterieel, machines, grondstoffen, voedsel, alles wat bruikbaar is voor de Japanse oorlogsvoering wordt geconfisqueerd en afgevoerd. Voedselgebrek maakt naar schatting 2,5 miljoen slachtoffers.

Echter is niet deze succesvolle 'Japanisering' de historische bijdrage van Japan aan de Republiek Indonesië maar het stimuleren en faciliteren van het reeds lang voor de oorlog aanwezige nationalisme waardoor uiteindelijk de Republiek Indonesië ontstond. Weliswaar niet zonder strijd, maar ook hier geldt "geen grote veranderingen zonder een crisis". Voor vergroting van politieke invloed zoekt de Japanse bezetter steun bij ontwikkelde nationalist en volksleiders uit Islamitische kring. Dan liggen Nationalisten die het Nederlandse gezag al voor de oorlog gevangen genomen, geïnterneerd en verbannen had voor de hand. Daaronder Soekarno en Hatta. In 1942 uit ballingschap bevrijd, worden zij door Japan aangezocht om de brug te slaan tussen Japans gezag en de inlandse bevolking. Japan stelt een onafhankelijk

Indonesië (binnen het Keizerrijk) in het vooruitzicht. Onafhankelijkheid, de vurige wens van de Nationalisten die door Nederland steeds werd weggewuifd. De prijs voor deze kans, samenwerking met de bezetter, werd niet te hoog geacht, "het doel heiligt de middelen". In Nederland zag men dat anders. Nationalisten als Soekarno en Hatta werden beschouwd als collaborateurs waarmee je onmogelijk kunt onderhandelen over onafhankelijkheid. Het Nederlandse beeld was toen begrijpelijk maar is door antikoloniale sentimenten gaandeweg gekanteld. Recent nog heeft een historicus in een dagblad geopperd straten in Nederland naar Soekarno te noemen.

Doel van de Nationalisten was om op een gunstig moment, zonder enige buitenlandse inmenging, de Republiek Indonesia te proclameren en vorm te geven. De Japanse bezetter had reeds elke Nederlandse invloed weggezuiverd en dat moest ook zo blijven. Soekarno heeft trouwens altijd gesteld op geen enkele wijze samen te willen werken met Nederland, Merdeka of niets. De Japanse invloed was eveneens ongewenst, maar een noodzakelijk kwaad zolang kon worden geprofitteerd van facilitering en stimulering. De samenwerking eindigde dan ook snel na de capitulatie. Vanaf najaar 1944 verloopt de oorlog bepaald ongunstig voor Japan. Op 7 september 1944 belooft Prime Minister Koiso onafhankelijkheid op termijn.

Begin 1945 neemt de haat tegen de bezetter toe en er ontstaan explosieve situaties door groeiende weerstand en opstanden. Japan beseft dat de toegezegde onafhankelijkheid snel geconcretiseerd moet worden.

Op 29 april stelt C-16 Leger op Java het onderzoekscomité (BPUPK) in dat de onafhankelijkheid moet voorbereiden, op 25 juli gevolgd door C-25 Leger op Sumatra. BPUPK, bestaande uit 8 Japanners en 51 vertegenwoordigers van alle geledingen op Java en Madoera, inbegrepen Soekarno en Hatta, komt in de periode mei-juli tweemaal bijeen. Op 1 juni, laatste dag van de eerste bijeenkomst, houdt Soekarno zijn beroemde voordracht over de Pancasila, de filosofische grondslag van de Indonesische Staat. In de tweede bijeenkomst bereikte men overeenstemming over zaken als de concept grondwet waarin de vijf principes van de staatsideologie zijn opgenomen, de vlag, de taal en de staatsvorm (republiek). Ook werd gekozen voor Groot Indonesië als territorium, d.w.z. behalve NOI ook Maleisië, Noord-Borneo, Portugees Timor en West-Papua omvattend.

Het Japanse plan is om in september 1945 onafhankelijkheid te verlenen aan Java waarbij de rest van de archipel later zal aansluiten. Daarmee denkt men de terugkeer van Nederland als kolonisator te verhinderen. Op 6 augustus echter valt de atoombom op Hiroshima waardoor het

onafhankelijkheidsproces in een stroomversnelling komt. Op 7 augustus besluit Terauchi, Commandant Japanse Zuidelijke Leger, tot versnelde verlening van onafhankelijkheid. Een delegatie met o.a. Soekarno en Hatta wordt ingevlogen naar zijn HQ in Saigon voor nader overleg. Terauchi stemt in met de oprichting van het Voorbereidingscomité voor de Indonesische onafhankelijkheid (PPKI) met Soekarno als voorzitter. Als op 9 augustus een tweede atoombom Nagasaki treft, wordt de onafhankelijkheidsoverdracht vervroegd naar 24 augustus en nu voor het gehele grondgebied NOI. Op 14 augustus keert de delegatie met Soekarno terug en wordt de samenstelling van de PPKI bekend gesteld. Deze bestaat uit 27 vertegenwoordigers van alle bevolkingsgroepen in de gehele archipel met Soekarno als voorzitter en Hatta als vicevoorzitter. Op 15 augustus geeft Japan zich onvoorwaardelijk over. Hoewel Japanners in Indië dit geheim houden, vernemen pemuda's het via BBC radio. Nog voor de eerste PPKI bijeenkomst op 18 augustus, worden Soekarno en Hatta op 16 augustus ontvoerd naar Rengasdengklok (Karawang) om contact met Japans gezag te vermijden. Daar worden zij geprest om zonder Japanse inmenging snel de onafhankelijkheid uit te roepen, wat ook op 17 augustus in Djakarta geschiedde.

De PPKI komt nog op resp. 18, 19 en 22 augustus bijeen waarbij een aantal belangrijke beslissingen wordt genomen. Zo worden Soekarno en Hatta gekozen tot resp. president en vicepresident, de eerder als concept uitgewerkte grondwet aangenomen, 12 ministeries opgericht, ministers en een minister van staat aangewezen, Indonesië verdeeld in 8 provincies en per provincie een gouverneur aangewezen en krijgen de vorstenlanden Yogyakarta en Soerakarta een speciale status. Op 4

september wordt het Bucho kabinet geformeerd. Kortom, bij afwezigheid van Japans en Nederlands gezag werden op politiek gebied veel basale zaken geregeld.

Van Doorn en Hendrix, door historici waar het past met graagte geciteerd uit hun boek "Het Nederlands/Indonesisch conflict, ontsporing van geweld", schrijven (Hfdst 1, pt. 4) over de proclamatie als volgt. "Achteraf gezien is de uitroeping van de Republiek op 17 augustus 1945 hét beslissende Indonesische initiatief geweest in de late geschiedenis van het Nederlandse Imperium. Welke onderhandelingen en acties daarna ook gevolgd zijn, hoeveel vormveranderingen de nieuwe staat nog heeft doorgemaakt, op dat verwarde ogenblik werd een zet gedaan op het politieke schaakbord die nooit meer is herroepen of ongedaan gemaakt." Vervolgens beschrijven zij de situatie op dat moment. Van de naoorlogse dekolonisatiegolf was nog niets zichtbaar, wel het optreden van een groep Indonesische politici als zelfgekozen vertegenwoordigers van een nieuw staatkundig bestel, dat moreel vrij weinig gezag en militair nauwelijks macht kon uitoefenen. Terugkerende Nederlanders uit de kampen en het buitenland zagen geen nationale staat maar een nationale pretentie bij een betrekkelijk kleine groep die zelf machteloos stond tegenover de spoedig uitbrekende straatrevolutie binnen hun staatsrevolutie. "De Indonesische onafhankelijkheid had nauwelijks een ongelukkiger start kunnen maken: vrijwel onvoorbereid, opgedreven tot de beslissing onder druk van gewapende jongeren, openlijk profiterend van de manoeuvre van een verslagen en gehaat regiem, verdeeld in zichzelf tot op de rand van een linkse coup en al snel belandend in een chaotisch gezagsinterregnum." Zij concluderen dat het anno 1945 dan ook een wonder zou zijn geweest als Nederlandse

gezagsdragers déze Republiek onmiddellijk serieus hadden genomen en ter wille waren geweest. Trouwens, ook voor veel Indonesiërs was de eerste machtsgroep van de Republiek niet acceptabel. Bijv. Sjahrir en Palar wezen het bewind van Soekarno af.

Hoewel politiek gezien de zaken van de Republiek aardig vorm kregen, was er verder nog weinig op orde. De uitgeroepen Republiek voldeed niet aan enkele criteria van het verdrag van Montevideo. Dat was toen niet alleen de mening van Den Haag, maar ook van UK, de VS en vele andere landen. Geen enkel land heeft Indonesië op 17 augustus 1945 of kort daarna erkend.

Nederland stelde in 1945 dat het wilde praten over vormen van onafhankelijkheid op termijn als "Indonesië er klaar voor zou zijn", en hield aanvankelijk de lijn aan die Koningin Wilhelmina op 7 december 1942 voor Radio Oranje had uitgesproken.

Volgens van Doorn en Hendrix verkeert een moederland dat strijdt tegen opstandige bewegingen in de kolonie in gewetensnood. Immers hoe kan het de kolonie de zelfstandigheid weigeren die men voor zichzelf zo vanzelfsprekend vindt? Te meer daar het moederland zelfbeschikkingsrecht keer op keer erkende en bevestigde. Rechtvaardigen poogt men met het argument dat de naar onafhankelijkheid op weg zijnde kolonie hiervoor nog niet rijp is en het opschulven van de datum van de soevereiniteitsoverdracht in het belang van de kolonie is.

Kortom, onafhankelijkheid wordt gegund onder condities en in een tempo zoals eenzijdig vastgesteld door het moederland.

Nederland wilde in september 1945 wel besprekingen beginnen maar vanaf een door

haar te bepalen tijdstip, over een vorm van zelfstandigheid á la het Britse Commonwealth en onafhankelijkheid van de kolonie op een nog vage termijn in de toekomst. De Nationalisten daarentegen eisten eerst erkenning van de soevereine Republiek door Nederland om zo vanuit een gelijkwaardige positie te starten met onderhandelingen. Rijpheid voor zelfbestuur is moeilijk aan te tonen binnen een afhankelijkheidsrelatie met het moederland. Hier geldt "the proof of the pudding is in the eating". Door interne politieke tegenstellingen bleek Nederland niet tot een dergelijk experiment bereid. Door de van meet af aan uiteenlopende visies kon een conflict met de vastberaden Nationalisten dan ook niet uitblijven.

De sociologische benadering die van Doorn en Hendrix in 1970 te boek hebben gesteld, zien we de laatste jaren veelvuldig terug in discussies over de onafhankelijkheidsdatum van Indonesië. Ook is het een van de uitgangspunten in het lopende Brede Onderzoek. Het toont dat de "waarheid vele gezichten heeft". Niet alleen een sociologisch maar

ook een ideologisch, politiek, ethisch, moreel, juridisch en waarschijnlijk nog andere gezichten. Afhankelijk van welk gezicht men het aantrekkelijkst vindt en welke belangen er spelen, wordt de discussie over de onafhankelijkheidsdatum gevoerd. Daarbij maakt het ook nog verschil of men deze datum beschouwd binnen de historische context of met de kennis en opvattingen van nu. Welke invalshoek men ook kiest, het is een illusie te veronderstellen dat de weg naar de huidige Republiek Indonesië zonder Nederlands optreden in de dekolonisatieperiode probleemloos zou zijn geweest.

Het huidige standpunt van Nederland is af te leiden uit de toespraak van Minister van Buitenlandse Zaken Bot in 2005 in Indonesië. Het is de juridische lijn, de facto erkenning n.a.v. het Akkoord van Linggadjati (1946) en de jure erkenning met de soevereiniteitsoverdracht (1949). Nieuw was dat Nederland niet meer weerspreekt dat Indonesië 17 augustus 1945 als datum van onafhankelijkheid aanhoudt. Subtiel vinden we dat terug in de toespraak van Koning

Willem Alexander bij het staatsbezoek aan Indonesië op 10 maart 2020. Ik merk het volgende op in de tekst. Met de Proklamasie werd een plek tussen de onafhankelijke en vrije staten geclaimd (claimen is eenzijdig, niet door Nederland geaccepteerd). Felicitaties voor de viering van 75 jaar onafhankelijkheid (niet voor 75 jaar onafhankelijkheid die immers in de geldende Nederlandse visie 71 jaar is). Ten slotte wordt spijt betuigd en excuses aangeboden voor geweldsontsporingen (en dus niet voor gelegitimeerd geweld. Als Nederland 17 augustus 1945 erkent, waren als consequentie Nederlandse troepen onrechtmatig in een soeverein Indonesië aanwezig en was dus al het toegepaste geweld illegitiem).

Intrigeert waarom in het Brede Onderzoek 17 augustus 1945 als uitgangspunt geldt. In de publieksbijeenkomst van dit onderzoek op 13 september 2018 zei prof. dr. Raben (een der onderzoekers) in de paneldiscussie dat "historici niet aan de leiband lopen van juristen" en dus over de onafhankelijkheidsdatum van mening mogen verschillen. Hij kiest dus voor een "ander gezicht van de waarheid" dan het juridische. Een ander panellid, advocaat Zegveld, reageerde hierop dat het met terugwerkende kracht erkennen van de onafhankelijkheidsdatum 17 augustus 1945 door Nederland juridisch helemaal niet kan. Ik ben benieuwd hoe in het onderzoek de datumkeuze dan wel wordt gemotiveerd en wat de doorwerking is in de onderzoeksresultaten. In de klankbordgroep heb ik daar desgevraagd tot nu toe geen antwoord op gekregen. Zonder tijdige inzage in de onderzoeksresultaten wordt uitleg over deze materie nog wel een probleem.

Wordt vervolgd.

Leen Noordzij

Japanse aanval op Pearl Harbor (7 december 1941)

Herdenking Militair Indië Monument Leiden

Het bestuur van de Stichting Militair Indië Monument Leiden organiseert donderdag 3 september 2020 de jaarlijkse herdenking van de 26 uit Leiden afkomstige en in voormalig Nederlands-Indië gesneuvelde militairen.

De ceremoniële herdenking vindt plaats bij het Militair Indië Monument bij molen "De Put" (voormalige Morspoortkazerne). Voorafgaand aan de plechtigheid buiten wordt er in de Evenementenzaal van Museum Volkenkunde een herdenkingsrede uitgesproken.

Gastspreker op 3 september 2020 is de heer Frans Werter, bestuurslid van de Stichting Militair Indië Monument Leiden en zoon van Indiëveteraan en oud-voorzitter van genoemde stichting wijlen Jan Werter.

Krijgsmacht Veteranendagen 2020

De KL organiseert dit jaar GEEN Veteranendag

De KLu Veteranendag wordt gehouden op woensdag 23 september 2020 in Eindhoven

De KM Veteranendag is AFGELAST

De KMar Veteranendag wordt gehouden op vrijdag 2 oktober 2020 in Apeldoorn

De wereld van Jan van der Steege

Tijdens de 2^e Wereldoorlog, in Nederlands-Indië en de periode erna

Deel 8

Ontscheping, oktober 1946 in Soerabaja

Na Sumatra ging de reis verder naar Soerabaja op Java.

De mannen waren totaal niet voorbereid op het eten, de leefwijze, het klimaat enz. Veel jongens konden daar niet tegen. Jan wel, hij paste zich snel aan en zocht contact met inwoners. Hij ging in Soerabaja vaak naar een Chinees met 2 mooie dochters, die uit de buurt gehouden werden van de soldaten.

Na aankomst in Soerabaja werd het bataljon belast met

wachtdiensten. Later werden de compagnieën gedetacheerd bij 1-12 RI en 2-5 RI om frontervaring op te doen. In april 1947 kreeg het bataljon van Jan een eigen vak bij Modjosari met o.a. posten te Sedatti, Poegeran en Pandanaroem.

Modjosari, juni 1947

Jan verkast van Soerabaja naar Modjosari.

1e politionele actie van 21 juli tot 5 augustus 1947

Tijdens de 1e politionele actie trok het bataljon op naar Patjet en Trawas. Hierna werd de opmars ingezet naar Batoc, dat op 1 augustus 1947 werd bereikt. Enkele dagen later nam het bataljon Batoc over van de daar gelegeerde mariniers. De 4e cie bezette en zuiverde de weg van Sedatti naar de brug bij Watoekosek, gelegen aan de hoofdweg Soerabaja-Malang.

Malang, oktober 1947

Van Modjosari gaat Jan naar Malang

Jan op de motor, december 1946 in Soerabaja

Tussen de inlanders, december 1946

Kerstmaaltijd, december 1946 in Soerabaja

Met maten bij de werkplaats in Malang

Nationale Dodenherdenking 2020

Bij de Nationale Dodenherdenking op de Dam in Amsterdam waren dit jaar alleen Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima, minister-president Mark Rutte, de Amsterdamse burgemeester Femke Halsema en voorzitter Gerdi Verbeet van het Nationaal Comité 4 en 5 mei aanwezig. Eerder maakte de organisatie al bekend dat de Nationale Dodenherdenking zonder publiek zou plaatsvinden vanwege de coronamaatregelen.

Namens de gehele Nederlandse bevolking legde het koningspaar de eerste krans bij het Nationaal Monument op de Dam. Na het signaal Taptoe, gevolgd door twee minuten stilte, klonk het Wilhelmus. Koning Willem-Alexander hield tijdens de herdenking een toespraak op de Dam en Eva Pronk (16) uit Den Haag droeg haar gedicht 'Vrijheid' voor. Scouts legden dit jaar de kransen voor alle verschillende groepen Nederlandse oorlogsslachtoffers.

Voorafgaand aan de ceremonie op de Dam sprak Arnon Grunberg in De Nieuwe Kerk de 4 mei-voordracht uit en zong Simone Kleinsma een lied, begeleid door een klein ensemble van het Metropole Orkest. Ook in De Nieuwe Kerk was geen publiek aanwezig. Dodenherdenkingen in andere Nederlandse gemeenten gingen niet of in een aangepaste vorm door.

Nationale Viering van de Bevrijding 2020

Alle bevrijdingsfestivals werden afgelast. Wel werd in de nacht van 4 op 5 mei voor Hotel de Wereld in Wageningen traditioneel het vrijheidsvuur ontstoken. Staatssecretaris Paul Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport was hierbij aanwezig. Waar het vuur in andere jaren werd doorgegeven aan de andere dertien steden met bevrijdingsfestivals, ontstaken al deze steden dit jaar gelijktijdig met Wageningen hun vrijheidsvuren.

De eerder aangekondigde 5 mei-lezing van de Duitse bondskanselier Angela Merkel in Den Haag ging vanwege de uitbraak van het coronavirus niet door. Ook het jaarlijkse Bevrijdingsconcert op het water voor het Koninklijk Theater Carré in Amsterdam werd afgelast. Ter vervanging daarvan was er een muziekcultvoering vanuit de foyer van Carré.

Nederlandse Veteranendag 2020

Op donderdag 2 april jl. heeft ook het Dagelijks Bestuur van het Nationaal Comité Veteranendag moeten besluiten dat een feestelijke Nederlandse Veteranendag -zoals we die

al vijftien jaar kennen- niet wenselijk en mogelijk is. Dat betekent een afgelasting van alle fysieke delen van deze dag: de openingsceremonie in de Ridderzaal, de medaille-

uitreiking op het Binnenhof, de bijeenkomst op het Malieveld, de fly-past en het defilé voor Z.M. de Koning.

VETERANEN
INGEZET
IN DIENST
VAN DE VREDE

Nationale Herdenking bij het Indië-monument in Roermond

Zaterdag 5 september 2020

Door de maatregelen vanwege het coronavirus is er op zaterdag 5 september 2020 in het Nationaal Herdenkingspark Hattem in Roermond wel een **herdenking, maar zonder publiek.**

De herdenking zal in aangepaste vorm plaatsvinden en is via de media / live streaming thuis te volgen.

Meer bijzonderheden volgen in het augustusnummer van de "SOBAT".

SOBAT

Indië

Uit mijn dagboek van toen

Deel 29

Om zeven uur 's avonds kwam een boer ons vertellen dat er een wild zwijn op zijn sawah liep. Zo snel we konden, pakte luitenant Kok en ik onze geweren en gingen naar de aangegeven plaats. De boer voorop, wij daar vlak achter. Om een wild varken te schieten moet je heel omzichtig tewerk gaan. Doe je dat niet, dan kan zo'n dier levensgevaarlijk zijn. Dat bleek vorige week nog eens duidelijk toen ik, tijdens mijn eerste jachtpartij aldaar, plotseling een wild zwijn in het vizier kreeg. In een poging het dier neer te schieten, raakte ik het maar half met als gevolg dat hij luid schreeuwend recht op mij af kwam stormen. Door vliegensvlug achter een boom

te springen, lukte het me net op tijd de aanval van het beest te ontwijken. Was er geen boom geweest, dan had ik het misschien niet meer kunnen na vertellen. Ik wist niet dat een zwijn zo snel kon lopen.

Denkend aan dit voorval hadden we ons voorgenomen dit keer geen enkel risico te nemen en pas te schieten als we er zeker van waren hem goed te kunnen raken. Uiteindelijk stond er in de sawah geen enkele boom om je er achter te verschuilen! Na enig zoeken, zagen we in het licht van de zaklantaarn (die door de boer werd vastgehouden) het silhouet van een zwijn. Een prachtig beest zo te zien met gevaarlijke slag tanden. Ongemerkt begon ik een beetje te beven.

In gedachte zag ik hem al op me af stormen en me doorboren. Een afstand van naar schatting tien meter was immers zo overbrugd. Op een teken van Kok schoten we allebei tegelijk. Onder luid geschreeuw stortte het beest ter aarde. Dood, morsdood. Met behulp van enkele toegesnelde kampongbewoners werd het ongeveer 150 pond wegende dier naar ons kamp gebracht, waar het direct werd geslacht door de jongens van ons peloton. Dat ze het vak verstonden, was zonneklaar. In een mum van tijd lagen de karbonaadjes, hart, lever, nieren en tong ter bereiding gereed. Een echte slager had het hen niet verbeterd. Nadat ik de volgende avond volgevreten en ziek van het vette eten in

*In de hal van het compagniesgebouw in Pariaman (1949).
Van links naar rechts: sergeant Van Vliet, sergeant Bosman en luitenant Kok*

bed stapte, nam ik me voor voorlopig geen varkensvlees meer te eten. Ik was niet de enige!

Door de geschiedenis van de wijnenjacht ben ik een beetje van mijn verhaal afgedwaald. In het plaatsje Padang Pandjang gaat alles sinds kort weer normaal zijn gang. De mensen durven zo langzamerhand weer op straat te komen, wat toch in het begin -bij onze komst- beslist niet het geval was. Toch schijnen er nog steeds behoorlijk wat rampokkers en TNI-mensen te zitten. Het gebeurt meer dan eens dat er 's avonds alarm wordt geslagen omdat er ergens brand wordt gesticht of omdat er iemand wordt vermoord.

Nadat we met onze inkopen in de "Kloof" zijn teruggekeerd, bereikt ons het bericht dat de eerste soldaat van ons bataljon door vijandelijk vuur is gesneuveld. Het blijkt soldaat Nijsingh te zijn van de D-compagnie die in de buurt van Pariaman (in de provincie West-

Sumatra) is omgekomen. Eigenlijk wisten we al dat dit eens zou gebeuren. Het is te goed gegaan tijdens de 2e politionele actie. Geen doden gedurende de eerste fase van de strijd. Nu pas komt het echte gevaar op ons af, nu we alle bezette gebieden van vijandelijke elementen moeten zuiveren. Aangezien de D-compagnie momenteel in het gevaarlijkste gebied verblijft, is het begrijpelijk dat daar de eerste dode is gevallen.

Er doen al geruchten de ronde dat wij binnenkort de D-compagnie moeten aflossen. Het gebied schijnt zo link te zijn en zo vol te zitten met TNI'ers en Jappen (circa 2000 man), dat het onverantwoord wordt geacht -gezien de vele acties- om er langer dan een maand te moeten doorbrengen. Ik hoop maar dat de geruchten niet juist zijn en dat we nog enige tijd in de Anaikloof kunnen blijven.

Inmiddels zijn we alweer een week verder. Een week

vol narigheid en drukte. Nog altijd heb ik de brieven niet beantwoord. Geen tijd! De gebeurtenissen volgen elkaar in zo'n snel tempo op dat ik zelfs mijn dagboek niet meer kan bijhouden. Voorlopig beperk ik me tot wat losse aantekeningen, later zal ik deze wel uitwerken. Zo lees ik in mijn aantekeningen dat op zaterdag 22 januari 1949 sergeant Timmer van het mortierpeloton zwaar gewond naar het militair hospitaal is gebracht. Naar het zich laat aanzien zal er een been moeten worden geamputeerd. Verder zijn sergeant-majoor Plinkert en de soldaten Verbeek, Draaijer en Zomer met malarieverschijnselen in het hospitaal opgenomen. Bij de soldaten Wessellink, De Roo en Wams zijn bij de doorlichting vlekjes op de longen geconstateerd. Soldaat Westendorp blijkt een stukje metaal in zijn borst te hebben. Nog even zo doorgaan en we hebben niemand meer over.

Henk van Vliet

Alle ECHOS Homes zijn Veteranenontmoetingscentra

ECHOS Homes zijn van oudsher unieke ontmoetingscentra met een gezellige huiskamer, multifunctionele vergader- en ontspanningsfaciliteiten en een prima keuken.

- ★ ECHOS Homes kunnen zowel kleine als grote groepen (ca. 150 personen) accommoderen
- ★ Met onderstaande contactpersonen kunt u uw wensen bespreken.
- ★ ECHOS Homes hebben de status 'militaire accommodatie'. Wij kunnen al uw activiteiten en evenementen die door Defensie worden gesubsidieerd, direct voor u declareren.

ECHOS Home 'de Schakel' gastvrouw: Marieke Potappel
Leuvenumseweg 58, 3852 AS Ermelo tel. 0341 - 552 830

ECHOS Home 'de Landing' gastheer: David Mammen
Deelenseweg 28, 6816 TS Schaarsbergen tel. 026 - 44 30 487

ECHOS Home 'de Vrijheid' gastheer: Roel Willemsen
Eindhovensedijk 33, 5688 GN Oirschot tel. 040 - 29 04 515

ECHOS Home 'het Baken' gastheer: Han Mennink
Johannes Postweg 5, 7973 JB Darp (Havelte) tel. 0521 - 341 297

ECHOS Home 'het Anker' gastheer: Ad Muilwijk
Toepad 110, 3063 NJ Rotterdam tel. 010 - 24 299 10

ECHOS Home 'de Eendracht' gastheer: Han Mennink
Schapendijkje 8, 1782 TD Den Helder tel. 0223 - 655 066

ECHOS Home 'Baan Zulu' gastheer: Steven Gerritsen
Otterloseweg 12-A, 6732 BS Harskamp tel. 0318 - 453 060

www.echos.nl

Het Rozenpakhuijs Bloemen en Planten John Scheurkogel

Middeldijk 73 A - 2992 SH Barendrecht
Tel.: 0180-621298
Info@hetrozenpakhuijs.nl
Website: www.hetrozenpakhuijs.nl

Openingstijden
Maandag t/m zaterdag
08:00-18:00 uur
Vrijdag 08:00-20:00 uur

Drie mariniers uit dezelfde kleine straat hebben gediend in Nieuw-Guinea

Hoe vaak is het voorgekomen dat drie buurjongens zijn uitgezonden naar Nieuw-Guinea?

En dat ze pas op latere leeftijd ontdekken dat ze er met z'n drieën hebben gezeten. Daar is maar één geval van bekend. Zwollenaar Ruud Steffen maakte deel uit van dit trio.

Ruud Steffen, geboren in januari 1939, woonde in de Witte de Withstraat in Rotterdam. De straat werd in de oorlog zwaar getroffen. Ruud en zijn ouders kwamen, na op meerdere evacuatieadressen te hebben gewoond, op 20 mei 1941 terecht in de Jacques Perkstraat in Voorburg.

Ruud Steffen

Telefoontje na zestig jaar

Ruud Steffen kreeg, nadat ze elkaar ruim zestig jaar niet hadden gezien, een telefoontje van Stef Giebel. Na de hernieuwde kennismaking bleek dat Giebel ook bij de mariniers had gediend en ook in Nieuw-Guinea gelegerd was geweest. Daarmee bleken niet twee maar drie jongemannen die elkaars directe burens waren geweest, in Nieuw-Guinea te zijn geweest. Want van Henk Luijt (helaas zo'n negentien jaar geleden overleden) wist Steffen al dat die ook in Nieuw-Guinea had gediend. Navraag leerde Steffen dat er geen ander geval bekend is van drie Nieuw-Guineagangers uit één straat. Wat het volgens de Zwollenaar helemaal bijzonder maakt, is dat de Jacques Perkstraat een kleine straat was met maar veertien woningen.

Jacques Perkstraat

Nieuw-Guinea

Steffen ging in 1959 naar Manokwari waar hij de opleiding Bushtraining voor baroes (nieuwelingen) als een van zijn taken kreeg. Steffen heeft veelvuldig patrouilles gelopen met onder andere sergeant der

mariniers Hakkenberg (drager van de Militaire Willems-Orde). In zijn Nieuw-Guinea tijd liep Steffen drie keer de vijfdaagse tocht naar het Angi-meer. Henk Luijt ging in 1959 naar Fak-Fak en heeft daar als seiner/telegrafist zijn tijd doorgebracht. Stef Giebel heeft in zijn periode in Nieuw-Guinea (1961/1962) deelgenomen aan meerdere gevechtsacties. Daarvoor is hij beloond met een extra ster op zijn Herinneringskruis.

Contactblad

In 1968 is Steffen verhuisd naar Zwolle waar hij in 1990 nauw betrokken is geweest bij de start van het COM (Contact Oud Mariniers) in Zwolle. Hij heeft daar o.a. het contactblad opgezet dat vele jaren heeft bestaan en door ruim driehonderd oud-mariniers altijd zeer gewaardeerd is.

Vorig jaar is het COM in Zwolle samengegaan met het COM in Overijssel.

*Foto's en tekst 2019 /
Schutte-Steffen*

Mijn dienstitijd in Nederlands-Indië voor Orde en Vrede

Deel 2

De echte dienstweigerders die in principe niet naar Indië wilden, werden voor een paar jaar opgesloten in het strafdok Veenhuizen. Hier waren wij niet van op de hoogte, kranten lazen we niet in de kazerne en toen we eenmaal na onze komst in de kazerne flink werden aangepakt, hadden we geen tijd over om aan de dienstweigerders te denken. Het leek er trouwens op dat voor de strenge aanpak door ons kader de legerleiding opdracht had gegeven. "Hou ze bezig, zodat ze geen tijd hebben om daar over na te denken". De training was tamelijk hard, hoewel we het heel goed aankonden. We kregen weinig vrije tijd en het was een lange koude winter, die laat was begonnen. Het is een van de strenge winters geweest in de 20e eeuw. De korporals en onderofficieren hadden zelf een zware opleiding gehad in Engeland. Dit waren allen vrijwilligers die zich direct na de bevrijding hadden aangemeld om dienst te nemen. Het waren jongens die net zo oud waren als wij of iets ouder, maar het leek wel of dat verschil in jaren veel groter was. Door die strenge opleiding waren zij zelfverzekerd geworden en dat straalde duidelijk van hen af. Ik werd ingedeeld bij het 9e peloton van de 1e compagnie. Ons peloton was onderverdeeld in 3 secties van 10 man, daarnaast de pelotonssergeant en de pelotonscommandant luitenant Dreyer met oppasser.

Na aankomst op het station in Ede werden we door militairen opgevangen en te voet naar de kazerne gebracht, alwaar we snel naar ons toekomstig verblijf werden gedirigeerd. Nadat onze namen op de presentielijst waren afgevinkt,

werd bij de foerier het militair uniform gepast. Er komt nogal wat bij kijken om een peloton van kleding te voorzien. Er was voor iedereen nog geen uniform beschikbaar, waardoor een aantal mannen de eerste weken in burgerkleding dienst heeft gedaan. Al spoedig werden ons de eerste beginselen van de militaire discipline bijgebracht. Om 06.00 uur reveille, gedeeltelijk aankleden, dan naar het waslokaal (de eerste tijd onder toezicht, want er waren ook jongens die een hekel aan water hadden), dan ontbijten (waarbij een korporaal een ogenblik stilte vroeg) en na het ontbijt naar buiten en in rijen van drie opstellen waar dan onze namen werden afgeroepen, terug naar de kamers en vervolgens weer zo snel mogelijk met evt. bepakkings en/of wapen naar buiten en dat allemaal in de looppas. Dan vroeg je je echt wel eens af in welk gekkenhuis je nu toch terecht gekomen was.

De eerste lessen exercitie

deden we zonder wapen, maar toen we eenmaal een wapen hadden, werden we de eerste zes weken flink bezig gehouden met geweroefeningen. Enkel en alleen om de discipline er in te hameren. De jongens die toen wegliepen tijdens de exercitie zijn verwijderd uit het peloton en we hebben ze nooit meer terug gezien. Na de eerste zes weken gingen we het veld in en werd de verstandhouding met het kader ook een stuk beter. Ik ging om de veertien dagen met lang weekend, de andere weken was je pas op zaterdagmiddag om 16.00 uur thuis en moest je op zondagavond al weer terug en had je ook geen vrij vervoer. Een treinkaartje kostte 3 gulden en 25 cent enkele reis. Nu was het niet zo dat ik dat niet kon betalen, maar ik vond het niet nodig om elke week naar huis te gaan. Als de meeste jongens dan om 12.00 uur naar huis gingen, dan zaten de achterblijvers (waaronder ik) zich te goed te doen aan de erwtensoep of hachee met veel vlees er in.

Trompetterkorps Huzaren van Boreel

In de avond liepen we dikwijls naar het dorp Ede en verbleven dan een tijd in het Militair Tehuis of we bleven op de kazerne in de kantine waar we wat spelletjes speelden.

Voordat we met inschepingsverlof gingen, werden er nog enkele injecties gegeven. Op 30 mei 1947 stonden we om 05.30 uur al gereed om af te marcheren naar het station in Ede (onder muzikale begeleiding van het Trompetterkorps Huzaren van Boreel). Door de burgerij van Ede werden we onderweg nog getraakteerd op wat versnaperingen zoals sigaretten en chocola. Vervolgens per trein naar Amsterdam waar ss Johan de Witt aan de kade op ons lag te wachten. Mijn ouders waren ook naar Amsterdam gekomen.

Ook Prins Bernhard kwam nog aan boord en maakte met deze en gene een praatje onder de welluidende klanken van de Koninklijke Militaire Kapel. Laat in de middag werden onder de tonen van het Wilhelmus de trossen losgemaakt en werd het schip door sleepboten het Noordzeekanaal uitgetrokken. Voor zover ik het nog weet, heb ik daar niet veel van gezien omdat we door de opwindende gebeurtenissen van die dag een beetje versleten waren en al snel onze slaappleaatsen hadden opgezocht. Bij het opstaan de volgende morgen hadden we de kust achter ons gelaten en voeren we al midden op zee.

Van de redactie: De belevenissen tijdens reits via Portugal, Gibraltar, Middellandse Zee, Malta, Port Said, Suezkanaal, Rode Zee,

Golf van Aden en Indische Oceaan naar het eiland Sabang voor de Sumatraanse kust worden in dit verhaal achterwege gelaten omdat in eerder gepubliceerde verhalen deze ervaringen al meerdere malen zijn beschreven.

Na Sabang voeren we de Straat van Malakka in en gingen we ook nog voor anker tegenover de plaats Medan op Sumatra waar verbindingstroepen van boord moesten.

Plet Boon

Plet Boon (met baret) en Gerrit Pater. Roermond, september 2009

“Daar woonde mijn huis en daar sliep mijn bed” (deel 18)

*Het verhaal over mijn diensttijd in Indië
(1947 t/m 1950)*

door Jan van der Vegt

14. Klaten (6 september t/m 10 november 1949)

Nog maar juist in Klaten gearriveerd, maakte ik kennis met ds. H. Schut, de nieuw aangekomen veldprediker. Op zijn verzoek werd ik als chauffeur (tevens oppasser) bij hem geplaatst.

Hij zou ook een nieuwe jeep krijgen, maar dat is er nooit van gekomen.

Voor mij brak vanaf dat moment een heerlijk rustige tijd aan, een luizenleventje.

Ik ging bij de dominee wonen in een huis (foto) naast de kantine

van ons bataljon 5-5 RI. Toen een mooie baboe zich aanbood om voor ons te komen werken, wist ik mijn baas ervan te overtuigen dat dit niet zo'n goed idee was, omdat hij veel op pad was en ik mezelf niet met haar alleen vertrouwde. De baboe van de bureu heeft toen voor ons gezorgd. Met de makkers, die daar woonden had ik veel contact. Soms kon ik bij hen invallen als vierde man bij het bridgen, maar dat heb ik nooit echt onder de knie gekregen.

Wél bewees ik regelmatig goede diensten als scheidsrechter

bij het volleyballen op het speelveldje voor onze huizen, waar veel spannende duels werden gestreden tussen teams van de verschillende onderdelen die in Klaten gelegerd waren.

Vanaf mijn verblijf bij de dominee werd ik tevens stadsorganist van Klaten. We hielden kerkdiensten in het Protestants Chinese kerkje aan de hoofdstraat (foto op pagina 21 onderaan).

Al spoedig kwam het orgel van 5-5 RI naar Klaten en werd in ons huis (de 'pastorie') geplaatst. Nadat ik het een schoonmaakbeurt had gegeven kon ik er weer naar hartelust op spelen.

Er werden ook regelmatig dagsluitingen gehouden in een tussenkamer van ons huis, dat ingericht was voor dat soort bijeenkomsten.

In de periode, die volgde repareerde ik een aantal orgels, waarvan twee uit de Javaans Gereformeerde kerk.

Het eerste stond in de kerk maar was er eigenlijk te klein voor.

Ik heb het op 10 september in één dag schoon gemaakt.

Het eigenlijke orgel van die kerk, een enorm groot geval, stond bij een goeroe thuis.

Hij had een poging gedaan om het te repareren, maar had het niet voor elkaar gekregen. Ik heb het toen maar naar ons huis gehaald.

De witte mieren hadden er danig

in huisgehouden en ik moest hele stukken van het houtwerk vernieuwen. Ook moest ik de puzzel oplossen om de doos met losse delen, die de goeroe niet meer op zijn plaats wist te krijgen, weer een plek in het orgel te geven. Aan dat harmonium heb ik in totaal ongeveer 14 dagen gewerkt.

Tegenover ons was een timmerwerkplaats, waar ik voor

houtbewerking terecht kon.

Zaterdag 1 oktober ging ik via Solo, waar ik ds. Ris ontmoette, naar Semarang en vond daar Jo Odijk, bij wie ik kon logeren. Dinsdags ging ik naar de oogarts, want dat was het eigenlijke doel van mijn reis naar Semarang. Ik kreeg een andere bril voorgeschreven, want mijn vorige bril was niet goed. Met Jo legde ik een aantal bezoeken af bij zijn vrienden

en vooral vriendinnen en ik maakte ook kennis met zuster Heidema, die in Semarang een kraamkliniek had opgericht. Jo is op 30 oktober 1949 op de boot gestapt en naar Nederland teruggevaard.

Op 19 oktober was ik in de gelegenheid in Solo de groeten naar huis te laten opnemen op een (kartonnen) grammofoonplaat. Voor mijn ouders, broers en zussen had ik van tevoren op papier een paar zinnen gezet, die ik kon inspreken. De plaat werd daarna naar mijn ouders gestuurd en dat hebben ze zeer op prijs gesteld.

Op 27 oktober bezocht ik met ds. Schut het Zendingshospitaal, dat even buiten Klaten lag langs de weg naar Jogja. Het hospitaal was van de zending van de Gereformeerde Kerken, die Midden-Java als werkgebied hadden.

Tijdens de oorlog met Japan en daarna heeft het goede diensten bewezen.

De geneesheer-directeur, dokter Sunusmo, gaf ons een rondleiding.

**75 JAAR
VRJHEID**

SOBAT

Schandvlek van de Staat der Nederlanden (deel 43)

R.J. de Rijk

Na mijn woorden bleef iedereen doodstil in het gelid staan, behalve Matulesy die naar Alex en mij toekwam, salueerde en vroeg: "Kan ik het detachement laten inrukken captain? Akkoord sergeant", waarbij Alex en ik zijn saluut beantwoordden. Na zijn "Rechtsomkeert" commandeerde hij: "Op de plaats... rust", gevolgd door "Ingerukt", waarna de strak opgestelde manschappen weer een eigen houding kon aannemen. Sommigen droogden nog de tranen en dat was dan het moment dat de zware

shag weer tevoorschijn kwam. Matulesy, Wattimena en Oom Sapulette kwamen naar Alex en mij toelopen om ons een hand te geven en ons te feliciteren met het hijsen van de RMS-vlag. "Dit is toch niet te geloven", dacht ik bij me zelf. Maar wij lieten ons ook niet onbetuigd en prezen zowel Matulesy als Wattimena voor hun geweldige opstelling, het correcte verloop en de hele ceremonie van het vlag hijsen. Onze echtgenotes en ook de kinderen feliciteerden ons. In de massa zag ik ineens de

gezichten van Metekohy en Josef Kayadu, die door het gedrang naar ons toe kwamen en ons feliciteerden, waarop Josef Kayadu vroeg: "Starten captain? Ja, natuurlijk Joseph en Paul ga Jij weer naar de brug? Aye captain! Komt in orde!" Kort daarop hoorden wij de motoren starten en kwam er weer vaart en koers in de KOALAS.

Het was 08.15 uur maar het feest was nog niet afgelopen, want er volgde nog een geheel andere verrassing. Ik kreeg

Het schip op de foto is vergelijkbaar met de KOALAS. De KOALAS was wel 12 meter langer.

een in krantenpapier gewikkeld pakje van mijn vrouw. "Wat er in zat? Och, wat mooi! Mijn blauwe wimpel!" zei ik verheugd en ik dankte mijn vrouw met een ferme zoen. Mevrouw Leihitu had met de andere dames een prachtige wimpel gefabriceerd van de blauwe stof van de Nederlandse vlag. Ik riep Leihitoe en Kakisina en vroeg: "Jongens, willen jullie deze blauwe wimpel zo hoog mogelijk in de mast op de brug hijsen?" Komt in orde captain". En ze gingen meteen naar de brug.

Een belangrijke ontmoeting op Bari

Door onze prismakijker konden we de ligging van de baai van Bari duidelijk onderscheiden, dankzij het schetsje van 'Paatje' dat wij er bij hadden gehaald. Ten noorden van de baai was een uitloper tot aan de kust van de 700 meter hoge berg Peta Bari, met ten zuiden daarvan heel ver op de achtergrond de Zadelberg met een top van 1600 meter. Het was 08.50 uur toen ik Metekohy de order gaf: "Paul, koers 30 minuten op 148° zuidoost ten zuid! Aye captain!" Gelijktijdig gaf ik via de telegraaf aan Josef Kayadu in de machinekamer de order 'Halve Kracht' om zo rustig mogelijk de baai van Bari binnen te lopen. Het was 09.15 uur en we naderden rustig op 'Halve Kracht' de ingang van de baai in de richting Tandjung Bari. We konden al verschillende vierkprauwen op het witte strand zien liggen en naargelang wij dichterbij kwamen, zagen we steeds meer mensen het strand oplopen. De ankerprocedure was hetzelfde als in Peloean. Nadat Alex het commando op de brug van mij had overgenomen, loste ik het anker om 09.20 uur, op een diepte van ongeveer 4 meter. Wij waren op de rede van Tandjung Bari amper voor anker gegaan, toen wij een acht meter lange orembaal met vier roeiers aan boord naar ons toe zagen komen. Door mijn verreklijker zag ik het Molukse vaartuig met een hoog oplopende steven en rijk versierd met houtsnijwerk

(orembaal). Het duurde nog geen 10 minuten toen ze langs de KOALAS kwamen te liggen. Het bleken vier grote Florianen te zijn. Stevig gebouwde kerels, van wie er één toestemming vroeg om aan boord te komen. Dat verzoek werd natuurlijk ingewilligd en de man klom aan boord. De man kwam naar mij toe en vroeg: "Toe an De Rijk?" waarop ik even mijn hand opstak. Hij overhandigde mij uit zijn hoed een enveloppe en toen ik die had opengemaakt lazen Alex en ik de volgende inhoud:

Peta Bari, 22 juli 1950

Geachte heren De Rijk en Siahaya

Van mijn vrienden Jan Moes en luitenant Masberg van de Marine Luchtvaart Dienst te Soerabaja heb ik het een en ander vernomen en ben volledig op de hoogte. Gaarne wil ik u beiden uitnodigen voor een gesprekje aan de wal. Mijn orembaal ligt voor u klaar en voor uw veiligheid is gezorgd. Ik hoop op u te mogen rekenen.

*Hoogachtend,
Lorenzo Emanuel Da Costa*

We vroegen Matulesy om tijdelijk het commando van de KOALAS over te willen nemen en besloten Wattimena en

Kakisina als gewapende escorte mee te nemen.

Alex en ik gespten onze koppelriem en foedraal om en controleerden onze Smith & Wessons die we wegstaken in het foedraal. Twee minuten later zaten wij deftig in de orembaal op weg naar het witte strand van Bari. Ik genoot van het korte tochtje en kon in het glasheldere water het prachtige leven op de zeebodem zien. Na ongeveer tien minuten gleed de orembaal zacht schurend het witte strand op en de prachtige boot lag direct stil. De roeiers waren vriendelijke goedlachse mensen en wij bedankten hen hartelijk voor hun hoffelijkheid. Aan de voorzijde van de orembaal stapten we direct het strand op zonder natte voeten te krijgen. Het was een vreemde gewaarwording om eindelijk eens voet op vaste bodem te zetten, want we liepen schokkend, bonkig, onwennig als een eend op glad ijs.

Net voorbij het witte zandstrand, waar de bosrand begint, onder palmen en klapperbomen, was een open plek waar verkopers van groenten, fruit, vis, eieren en wat al niet meer, stonden te wachten op klanten. Wattimena vroeg aan enkelen of zij met hun koopwaren naar de KOALAS wilden en dat was niet tegen dovemansoren gezegd.

Wel en Wee van 42 AAT

42e Brigade Transportcompagnie in Nederland en Nederlands-Indië

Deel 14

Nauwkeurige administratie

Eens per maand moest volgens voorschrift een administratieve verantwoording worden gezonden naar het onder de TVTO (Territoriaal Verplegings- en Transport Officier) ressorterende bureau Verificatie. Zo'n verantwoording vermeldde de ontvangen voorraden, de aan de onderdelen verstrekte goederen, de in de toekomst verwachte troepensterkte en de daarvoor benodigde goederen, verliezen door bederf of vermoedelijke diefstal en de stand van de aanwezige emballage. Na enige tijd kwam er dan een rapport terug waarin commentaar werd gegeven op de verantwoording. Vaak waren de verificateurs (enkele zeer nauwgezette en nogal wantrouwige oudere sergeanten-majoor) het oneens met onze opgave. Men kon niet begrijpen dat sommige, juist de 'duurdere' levensmiddelen als kruiden, konden indrogen, of dat bij kratten met blikken, waarbij een spijker van de verpakking door een blik heen was geslagen, dit bederf veroorzaakte. Niet van één blik, maar door de weglekkende inhoud werden ook de er onder staande blikken aan het doorroesten en aan het lekken gebracht. Vaak zaten zulke beschadigde kratten al bij de door de DML (Divisie Magazijn Levensmiddelen) afgeleverde voorraden. Ook ontstonden er verschillen door 'inwegen', maar ook wel overschotten doordat onderdelen bepaalde producten niet wilden hebben. Het vergde dan heel wat uitleg voordat de nodige 'decharge' oftewel goedkeuring was verkregen. Over het algemeen was het niet denkbaar dat er

door het DML fouten werden gemaakt. De verantwoording van de ontvangen en verstrekte BOS-producten verliep wat gemakkelijker. Cornelissen diende zijn verantwoording rechtstreeks in bij kapitein Borst van het onder de TVTO ressorterende kantoor BOS. Er deden zich daarbij nooit problemen voor.

Een apart verhaal was de administratie van emballage. Aan de grote aardappelblikken, verschillende soorten kratten en de jute rijstzakken was een waarde vastgesteld. Een typisch staaltje van Nederlandse zuinigheid. Het was dus zaak het aantal stuks nauwkeurig te administreren. De onderdelen dienden de ontvangen emballage bij een volgende foeragering weer in goede staat in te leveren. Dat lukte lang niet altijd. De blikken waren zeer geschikt voor het bewaren van onder meer keuken- of motorolie, kleine hoeveelheden levensmiddelen als vanillestokjes, kruidnagels etc. Ze werden ook wel gewoon gestolen omdat ze ook bij de bevolking vaak goed van pas kwamen. De kratten werden als het verstrekte brandhout op was, door de koks opgestookt. Zo ontstond bij sommige onderdelen een emballageschuld die hoog kon oplopen en niet

te verantwoorden was. Het is voorgekomen dat een verplegingsofficier van een onderdeel gesommeerd werd de schuld te voldoen op straffe van uitstel van zijn vertrek naar Nederland. Of het echt ook ooit zover is gekomen, is niet na te gaan.

Schade aan den lande berokkend

Een aanvankelijk niet geaccepteerde schademelding leidde tot een hoog oplopend verschil van mening met onze TVTO. Bij een konvoi was een vrachtwagen die was beladen met -volgens de vrachtbrief- 'verse'

42 AAT

aardappelen. Toen het vrachtje bij onze loods arriveerde, droop aan alle kanten het water uit de laadbak. De aardappelen bleken alles behalve vers en waren naar onze mening niet meer bruikbaar. De truc werd niet

gelost, waarmee de chauffeur en zijn konvoelcommandant zeker niet gelukkig waren, want die troep moest dus weer mee terug naar Soerabaja. Al heel snel kreeg ik van onze kapitein De Boer te horen dat hij door overste Coumou op de vingers was getikt en mij tot de orde moest roepen. Intussen bereikte mij een brief van de TVTO. Natuurlijk had ik fout gehandeld. Ik had die troep gewoon moeten verstrekken. Door dat niet te doen had ik het land schade berokkend. "De schade aan den lande berokkend bedraagt f 821,50", stond er en voor die tijd geen onaanzienlijk bedrag. De brief eindigde met de zin: "De schade zal niet op u worden verhaald". Daarmee was de affaire blijkbaar afgedaan, want ik heb er nooit meer iets over gehoord.

Weidagige onderbrekingen

Het contact met de compagnie was in Madloen nogal beperkt. Voor zover ik mij herinner

heeft kapitein De Boer zich hier nooit laten zien. Kapitein Scheltinga is wel eens poolshoogte komen nemen. Meer regelmatige bezoekers waren vaandrig Collijn en zijn A-peloton die ons voorraden uit Soerabaja kwamen brengen. In hun gezelschap reisden zo nu en dan mee de compagniesadministrateur sergeant-majoor Langejan, al dan niet vergezeld van een van zijn medewerkers die onze 'salarissen' kwam brengen of de compagniesfoerier sergeant Van Puffelen bij wie we onze kleding of andere uitrustingsstukken weer op peil konden brengen. Tussen het werk door waren er soms 's middags, maar meestal 's avonds en 's zondags perioden waarin we wat konden bekomen van de dagelijkse besommeringen. Dat waren de momenten waarop je tijd had voor een brief naar huis, het verzorgen van je kleding en je wapen, wat lezen en kaarten of gewoon met een groepje bij elkaar zat -vaak buiten- om te praten en berichten van

thuis uit te wisselen. Je leerde elkaar beter kennen, hoorde over elkaars leven van voordat je in dienst ging en van de toekomstplannen die een ieder wel had. Er zijn hechte vriendschappen ontstaan die het verdere leven -ook nadat we weer in Nederland waren- voortduurden en die onder meer steeds tot uiting kwamen in de druk bezochte reünies van 42 AAT waarvan er zeventien zijn gehouden. Een gewaardeerd bezoek tijdens onze rusturen was ook de komst van plaatselijke verkopers of verkoopsters van Inlandse producten.

Van de plannen die onze legerleiding met ons had, waren we eigenlijk maar matig op de hoogte en van de politieke touwtrekkerij tussen Nederland en Soekarno met zijn trawanten werd ons ook niet veel verteld. De troepen van het KNIL en de KL moesten verzorgd worden en daar zouden we nog wel een tijdje mee bezig zijn. Tot wanneer was onbekend.

De groep 'Madloen' op z'n zondags. Bij het werk werd luchtiger kleding gedragen

Bevorderd

Min of meer onverwacht kwam uit Soerabaja van onze commandant het bericht dat met ingang van 14 juli de drie vaandrigs van 42 AAT benoemd waren tot tijdelijk reserve tweede luitenant. In het Koninklijk Besluit waarvan we later een afschrift kregen en waarin ook vaandrigs van andere onderdelen werden opgesomd, kwam ik ook Jan de Otter tegen waarmee ik destijds vanuit Teuge de test in Breda had ondergaan. Aan de desbetreffende commandanten was een brief gestuurd waarin in punt 1 de nieuwbenoemde officieren werden genoemd. In punt 2 stond vermeld: "Belanghebbenden dient te worden medegedeeld dat een extract-besluit, strekkende tot acte van aanstelling, hen zal worden toegezonden, nadat zij het verschuldigde zegelrecht ad f 1,00 per postwissel aan het Ministerie van Oorlog te 's-Gravenhage zullen hebben overgemaakt of gestort -cq overgeschreven- op de glrorekening van de Comptabel ambtenaar van het Ministerie Nr. 425041, zulks onder opgave van hun volledige adres,

Ik leg de eed van trouw af

alsmede datum en nummer van het Koninklijk Besluit hunner benoeming. Overmaking van dit bedrag van Indonesië naar Nederland is mogelijk per eenmalige delegatie. Punt 3 gaf aanwijzingen voor de beëdiging: Aan de nieuw benoemde officieren moet de eed (belofte) worden afgenomen. Voor de regeling hierop betrekking hebbende wordt verwezen naar mijn schrijven van 4 maart 1946 Nr. 1219A. Het proces-verbaal, opgemaakt voor deze beëdiging, moet in duplo aan mij worden

Felicitaties en toespraak bij de beëdiging door luitenant-kolonel Coumou

toegezonden. In punt 4 werd er op attent gemaakt dat: Van officieren moeten er eventueel nog aanwezige straflijsten over het tijdvak liggende voor hun benoeming tot officier aan mij worden toegezonden, ter doorzending aan het Ministerie van Oorlog. De brief was verstuurd: Namens de TrcC./TpC Oost-Java, door Het Hoofd Personele Zaken, w.g. K. Stoker, reserve majoor. De beëdiging heeft in Soerabaja plaatsgevonden ten overstaan van onze korpscommandant, luitenant-kolonel Coumou. Als besluit van de plechtigheid werd voor de nieuw benoemde officieren geparadeerd door de eigen compagnie.

Henk van den Berg

V.l.n.r. Kapitein De Boer (CC), luitenant-kolonel Coumou en kapitein Schellinga (paradecommandant)

Verenigingsnieuws

Zuid-Holland

Wvd. secretaris
Mevr. D.P. van Genderen
Vlaamsestraat 11
3332 EM Zwijndrecht
Tel. 078-6195902
E-mail: lgen@online.nl
Soc. Comm. I:
Tel. 078-6195902
Soc. Comm. II:
Tel. 010-4340970

Naar aanleiding van de aangescherpte maatregelen om verspreiding van het coronavirus te voorkomen, kon de geplande **Algemene Ledenvergadering** op 16 april jl. geen doorgang vinden. Op dit moment kunnen we nog geen datum noemen waarop we deze vergadering wel zouden kunnen beleggen. Wij houden u op de hoogte.

Door de uitzonderlijke omstandigheden moest ook de door het bestuur georganiseerde herdenking op 4 mei jl. bij het **Indië Monument in Den Haag** worden afgelast.

Onze voorzitter Theo Rump heeft op 4 mei namens het bestuur en de leden van VOMI Zuid-Holland bloemen gelegd bij het Indië Monument in Den Haag.

Ook op andere locaties in Zuid-Holland (Delft, Pijnacker, Ridderkerk, Wassenaar, Warmond, Sassenheim, Rijnsburg, Voorhout, Lisse,

Noordwijk, Noordwijkerhout, Naaldwijk, De Lier en Monster) zijn op 4 mei namens het bestuur door onze gewaardeerde leden of andere gewaardeerde vrijwilligers bloemen gelegd bij Indië Monumenten.

Onze jaarlijkse **Reünie** staat voornamelijk gepland voor donderdag 17 september a.s. in de Van Ghentkazerne (Johan de Wittzaal) te Rotterdam. Heeft u zich hiervoor al aangemeld?

100 Jaar

Ons lid de heer Th. Maas uit Den Haag vierde op 30 april jl. zijn 100e verjaardag. Namens het bestuur en de leden van VOMI Zuid-Holland is bij hem een bloemetje bezorgd met onze hartelijke gelukwensen.

Binnenland

Secr. K.J. Orsel
Van Hobokenhaven 63
2995 HH Barendrecht
Tel. 0180-611612
E-mail: klaasorsel@live.nl
Soc. Comm. Tel. 0341-254231
E-mail:
ppg.gommers@kpnmail.nl

Contactpersoon voor de regio Overijssel is de heer A.W. Scholten (038-4216205).

Contactpersonen voor de regio Utrecht / 't Gooi zijn de heren

A. Mouwen (030-6951179) en R.L. Dorrestijn (06-45652874).

Contactpersonen voor de regio Noord-Brabant Oost zijn de heren F. Heidendaal (040-2025055) en H. Withoos (040-2534660).

Contactpersonen voor de regio Noord-Brabant West zijn de heren A. Roodenburg (0165-323490) en P.N. Welten (0165-312816).

Contactpersonen voor de regio De Veluwe zijn de heren F.T. Dürst Britt (0578-691646) en A.F. Steenkist (0341-423201).

Algemeen

Als gevolg van de maatregelen ter voorkoming van de verspreiding van het coronavirus ziet het bestuur zich helaas genoodzaakt alle geplande activiteiten van de regio's tot nader order af te gelasten. Zodra het organiseren van bijeenkomsten weer mogelijk is, zullen wij u daarvan op de hoogte stellen.

Van de penningmeester

Gaarne aandacht voor de betaling van de contributie voor het jaar 2020. Deze contributie is wederom vastgesteld op € 15,00 over te maken op bankrekeningnummer NL88 ABNA 0474 0840 51 t.n.v. VOMI Binnenland o.v.v. 'Contributie 2020'. Niet tijdige betaling heeft uitschrijving als lid tot gevolg en u ontvangt dan ook geen 'SOBAT' meer.

Mutaties

Alle mutaties (verhuizing, overlijden, opzegging lidmaatschap etc.) van de leden van VOMI Binnenland dienen te worden doorgegeven aan onze ledenadministrateur (de heer J. Krikke, telefoonnummer: 0592-357140).

In Memoriam

Op 13 januari 2020 is de voormalig penningmeester van VOMI Overijssel de heer G.H.J. Klein Douwel uit Hattem overleden.

Op 31 maart 2020 is de heer J. Oldenbeuving uit Raalte overleden. Zie ook pagina 29 van deze 'SOBAT'.

Dat zij mogen rusten in vrede.

Tot slot

Het bestuur van VOMI Binnenland wenst u allen veel sterkte toe in deze moeilijke tijd

Zeeland

Secr. M.J. Boogaard
Van Raaltestraat 97
4384 GD Vlissingen
Tel. 0118-418641
E-mail: papua@zeelandnet.n

Vanwege de uitbraak van het coronavirus kon de aanvankelijk geplande jaarvergadering op 25 maart en ook op de gewijzigde datum 29 april geen doorgang vinden. Besloten is nu om een datum te plannen zodra daar weer mogelijkheden voor zijn. E.e.a. is met Hotel Van der Valk in Goes besproken. Zij die reeds hebben betaald, krijgen van de secretaris tijdig bericht over de nieuwe datum van de jaarvergadering. Zij die alsnog willen deelnemen, kunnen zich opgeven door betaling van € 5,00 per persoon op bankrekeningnummer NL20 INGB 0000 5298 62 ten name van VOMI Zeeland, onder vermelding van: Jaarvergadering 2020.

Ook de Zeeuwse Veteranendag op zaterdag 13 juni 2020 is door de aangescherpte

maatregelen afgelast.

Helaas hebben 19 leden hun contributie niet tijdig voldaan en zijn derhalve als lid uitgeschreven.

Limburg

Secr. M.E.H. Dols
Heertenerweg 47
6132 CL Sittard
Tel. 046-4522739
Mobiel: 06-10660039
E-mail: marlie.dols@home.nl
Soc. Comm. Tel. 077-3822592

Van de penningmeester

De contributie blijft ook voor dit jaar gehandhaafd op € 15,00. Gaarne zo spoedig mogelijk overmaken op bankrekeningnummer NL16 INGB 0006 7297 86 t.n.v. VOMI Limburg.

Niet tijdige betaling van de contributie heeft uitschrijving als lid tot gevolg en u ontvangt dan ook geen "SOBAT" meer.

Programma 2020

In verband met de maatregelen van de regering om het coronavirus in te dammen, kan de geplande reünie op 12 juni a.s. geen doorgang vinden.

Het doorgaan van de andere geplande activiteiten, is afhankelijk van de al dan niet (gedeeltelijke) opheffing van genoemde maatregelen. Wij houden u ultraard op de hoogte en wensen u veel sterkte toe voor de komende tijd.

Drenthe/ Groningen

Secr. Frans van Dreumel
Oude Hof 16
8435 XR Donkerbroek
Tel. 0516-491953
E-mail:
f.j.vandreumel@outlook.com

In verband met de aangescherpte maatregelen om het coronavirus in te dammen, zijn er voorlopig geen activiteiten. Onze veteranendag in september op de Johan Willem Frisokazerne te Assen zal waarschijnlijk pas de eerstvolgende bijeenkomst zijn. We houden u via de "SOBAT" op de hoogte.

Koninklijke Onderscheiding

Op 24 april 2020 is Goossem Boers uit Assen (Bestuurslid van VOMI Dr/Gr en sedert 4 maart 2020 Lid van Verdienste van VOMI Nederland) door Zijne Majestelt Koning Willem-Alexander benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Namens het bestuur en de leden van VOMI Dr/Gr van harte gefeliciteerd.

Heeft u nog vragen, bel dan met uw secretaris Frans van Dreumel, tel. 0516-491953 of 06-43431264.

75 JAAR
VRJHEID

VOMI

75 JAAR
VRJHEID

VOMI

75 JAAR
VRJHEID

VOMI

In Memoriam

Joost Oldenbeuving

Joost is geboren op 13 februari 1928 en overleden op 31 maart 2020

Als dienstplichtig marinier werd Joost -samen met veel leeftijdgenoten- op 12 november 1948 uitgezonden naar Nederlands-Indië waar hij een intensieve periode doormaakte. Voor zijn werkelijke militaire dienst in vml. Nederlands-Indië werd hem de onderscheiding het "Ereteken voor Orde en Vrede" toegekend.

Na terugkomst in Nederland trad Joost in dienst bij het Korps Rijkspolitie en is hij op veel locaties in het noorden van het land tewerkgesteld geweest. Hij was in die periode ook lid van het zangkoor van de Rijkspolitie waar hij veel plezier aan beleefde.

Op 22 augustus 2000 is Joost lid geworden van VOMI Overijssel en kort daarna werd hij benoemd tot bestuurslid van deze vereniging in de functie van Sociaal Commissaris. In die hoedanigheid vielen in het bijzonder zijn grote toewijding, betrokkenheid en inzet op. Joost bezocht met grote regelmaat de zieke leden van de vereniging en vertegenwoordigde meestal het bestuur bij begrafenissen dan wel crematies van leden van de vereniging. Indien gewenst en noodzakelijk was hij ook waarnemend secretaris, waarnemend penningmeester en waarnemend voorzitter van de vereniging. Daarnaast heeft hij een positieve bijdrage geleverd aan de realisatie van de veteranensoos in de kantine van scholengemeenschap "De Reggesteyn" te Rijssen. Op 21 januari 2009 werd Joost voor al zijn verenigingsactiviteiten tijdens een Algemene Ledenvergadering van VOMI Nederland in de Kumpulan op het landgoed Bronbeek te Arnhem door de voorzitter van VOMI Nederland benoemd tot Lid van Verdienste van VOMI Nederland.

Joost werd voor zijn jarenlange vrijwillige bijdragen aan de samenleving op 19 juni 2010 benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau.

Na de overgang van VOMI Overijssel naar VOMI Binnenland werd Joost contactpersoon voor de regio Overijssel binnen de Ledenraad van VOMI Binnenland.

Joost, bedankt voor alles wat je voor de vereniging hebt gedaan. We zullen je missen en blijven met groot respect aan je denken.

Wij wensen de kinderen en verdere familie veel sterkte met dit grote verlies.

Selamat Jalan Joost, rust in vrede!

In Memoriam

Met grote eerbied en in gepaste vorm brengen wij een laatste Ere-saluut aan:

Naam	Voorl	Woonplaats	Onderdeel
Antwerpen, van	J.W.M.	Veghel	42 AAT
Attema - Bleeker, Mevr.	P.	Leeuwarden	
Bentham,	A.	Delfzijl	MARBRIG
Bloois, de	P.	Maasland	4-3 RI
Bruin, de	A.	Zwijndrecht	18 AAT
Compaijen,	L.H.	Nunspeet	5-7 RI
Frankema,	M.	Lemmer	33 HupVa
Frjters - Hermes, Mevr.	C.	Zegge	
Graaff, de	H.	Heukelum	Lua
Hegi,	B.	Georgetown ON Canada	41 ZVE
Hoogervorst,	J.G.	Sassenheim	3 GRG
Houten - Visser, van Mevr.	A.	Leeuwarden	
Kroode, ten	H.W.L.	Voorburg	
Kruk,	H.	Oosterbeek	
Kuypers,	L.J.	Dreumel	
Maas,	T.	Casteren	3-2 RI
Mourik, van	A.	Zwammerdam	8 AVA
Oldenbeuving,	J.	Raalte	MARBRIG
Smit,	P.D.	Hardinxveld-Giessendam	6-5 RI/423 BI
Swaanen,	W.	Hilvarenbeek	3-2 RI
Voorhorst,	A.H.	Raalte	RS/2-12 RI
Vos, de	S.A.	's-Gravenzande	
Zandberg - van der Wal, Mevr.	G.	Ureterp	
Zielst, van	T.I.	Dirksland	7-3 RI/436 BI

Met ons aller welgemeend medeleven en dat de liefde en de warmte van uw naasten U de moed en kracht geven dit zware verlies te dragen.

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Voorzitter/secretaris Sociale Commissie
Budgethouder Fonds Sociale Zorg (FSZ)
Theo H.A. Rump
Albatrosstraat 14
2352 EG Leiderdorp
Tel. 071-5416936
E-mail: Theorump@gmail.com

Coördinator monumenten
Ger de Jong
Rozenlaan 41
2995 AS Heerjansdam
Tel. 078-6771902

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Drenthe-Groningen

Frans van Dreumel
Oude Hof 16
8435 XR Donkerbroek
tel. 0516-40 19 53
f.vandreumel@outlook.com

Friesland

Hans N. Blom
Tjake v.d. Walstraat 24T
8723 CA Koudum
tel. 0514-52 21 07

Limburg

H.A.M. van Haeff
Past. Stassenstraat 44
5921 CV Venlo
tel. 077-3822592
hermanvanhaeff@online.nl

VOMI Binnenland

Paul P.G. Gommers
Alb. Nuihuyslaan 23
8072 HJ Nunspeet
tel. 0341-254231
ppg.gommers@kpnmail.nl

Regio Noord-Brabant

West
De heer P.N. Welten
tel. 0165-312816

Zuid-Holland

W.A.J.K. (Willem) Roza
Heemraadstraat 9
3131 VG Vlaardingen
tel. 010-4340870
w.roza3@kpnplanet.nl

Noord-Holland

Nico Baan
Molenwerfslaan 58
2103 TE Hoornstede
tel. 023-5283997
nbaan@kpnmail.nl

Zeeland

Marcel J. Boogaard
Van Raaijstraat 97
4384 GD Vlissingen
tel. 0118-418641
popus@zeelandnat.nl

Regio Overijssel

Vacant

Regio De Veluwe

De heer F.T. Dorst Britt
tel. 0578-691646

Mevr. D.P. (Ineke)
van Genderen
Vlaamsestraat 11
3332 EM Zwijndrecht
tel. 078-6195802
igen@online.nl

Regio Utrecht't Gooi

De heer A. Mouwen
tel. 030-6951179

Regio Noord-Brabant

Oost
De heer F. Heidendael
tel. 06-49229197

FONDS SOCIALE ZORG

Budgethouder Theo H.A. Rump, adres zie boven

SOCIALE COMMISSIE VOMI Fonds Sociale Zorg

Draag bij aan de herkenbaarheid van de VOMI en draag daarom ons borstembleem en de VOMI stropdas bij alle officiële VOMI gelegenheden.

Artikelen zijn te verkrijgen via de VOMI stand of via bestelling:

VOMI Borstembleem	€ 11,00	VOMI manchetknopen, per paar	€ 10,00
VOMI Stropdas donkerblauw/ donkerrood	€ 11,50	Draaginsigne Veteranen (klein model)	€ 8,00
VOMI Condoleancekaart	€ 1,25	OVW draaginsigne met surete vergulde en inclusief ministeriële beschikking	€ 7,50
Draagspeld Witte Anjer	€ 2,50	1.50 meter rood, wit, blauw lint (met opdruk VOMI en logo)	
Demobilisatie speld (zilver, origineel)	€ 8,00	voor opmaak bloemstukken	€ 9,00 per lint
VOMI kruidenbitter	€ 10,00		
Speld met VOMI logo (goudkleurig)	€ 5,00		
VOMI-cap	€ 10,00		
VOMI pillendoosje	€ 2,50		
VOMI pennenset	€ 12,50		

Prijzen zijn per stuk en bij elke bestelling worden voor verzending de portokosten berekend.

De artikelen zijn te verkrijgen in de VOMI stand of bij:

Theo Rump, Albatrosstraat 14, 2352 EG Leiderdorp, tel 071-5416936.

Via @mail: theorump@gmail.com

Budgethouder: Rekeningnummer NL61 INGB 0006 1318 44 ten name van VOMI Nederland/Fonds Sociale Zorg te Leiderdorp